

Tina Baga de les Cucoles

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Riera de Mura - Sant Esteve

Coordenades:

Latitud: 41.72909
Longitud: 1.89993
UTM Est (X): 408509
UTM Nord (Y): 4620283

Classificació

Número de fitxa 08182 - 243
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'estat de conservació general del conjunt no és massa bo ja que es troba enrunat.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL / 605 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari Sí (IPA36279)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A0080000100000F
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

La tina se situa pròxima al camí que ressegueix la Riera de Mura. Construcció formada per una tina i una barraca.

Tina de planta circular a l'interior i rectangular a l'exterior. S'ha trobat l'interior del dipòsit ple d'aigua. La part inferior dels murs es realitza amb pedra i morter de calç i, la part superior, amb pedra sense material d'unió. La llinda per a l'entrada i la coberta s'han esfondrat. La coberta, encara que inexistent, es creu que era amb pendent a una aigua. Aquest fet es dedueix per la inclinació que prenen els paraments perpendiculars al de l'entrada, aquests decreixen de forma quasi lineal fins trobar-se amb el parament posterior.

L'interior del dipòsit és recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades, ho podem afirmar, ja que se n'observa part de la filada superior i, per l'estanquitat que confereix al contenir aigua. El broc es localitza a l'interior de la barraca, aquest consisteix en un bloc de pedra força treballat al que se l'hi ha realitzat un orifici. El bloc esmentat, sobresurt uns centímetres respecte els murs de la tina.

La barraca es troba adossada al parament est de la tina. És de planta rectangular amb 3,90 m d'ample per uns 2,50 m de llarg. Per a la realització del parament sud aprofita un sortint de roca, la resta es realitza amb murs de pedra seca. El gruix de les parets és de 46 cm. La porta d'entrada té una amplada de 84 cm i n'ha perdut la llinda que la tancava. Igualment, n'ha perdut la coberta totalment. A l'interior hi trobem el broc de la tina.

Observacions:

Sortint del poble de Viladordis en direcció a la Casa de les Tines i es segueix el camí que ressegueix el Llobregat fins arribar a la riera de Mura, on prendrem el camí que la voreja riera amunt. Passarem per una esplanada de roca viva on se situa el conjunt de tines de Les Solanes, i seguint el camí veurem les Tines Solitària, Transformada, Resclosa Ventaiol, Solei Generes i camí Sant Esteve. A 300 metres de la darrera tina un caminet que s'enfila a mà dreta i que ens duu fins al costat mateix de la tina.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb

cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

